

Republica Moldova
CONSILIUL MUNICIPAL BĂLȚI

piața Independenței, 1
MD-3100, m.Bălți,
Republica Moldova

Республика Молдова
СОВЕТ МУНИЦИПИЯ БЭЛЦЬ

площадь Индепенденцей, 1
MD-3100, м.Бэлць,
Республика Молдова

Nr. _____
La Nr. _____ de la _____

Parlamentul Republicii Moldova

*MD-2004, mun. Chișinău,
Bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 105*

Guvernul Republicii Moldova

*MD-2012, mun. Chișinău,
Piața Marii Adunări Naționale, 1*

Prin prezenta, Consiliul municipal Bălți, în contextul acutizării situației cu privire la insuficiența mijloacelor bugetare pentru finanțarea cheltuielilor bugetare de competență proprie, solicită intervenția promptă și de urgență a Parlamentului Republicii Moldova și respectiv a Guvernului Republicii Moldovei pentru consolidarea capacității financiare a bugetului municipal, în vederea evitării riscului iminent de intrare în incapacitate de plată a finanțării instituțiilor bugetare din subordine și a întregului sistem bugetar din municipiu per ansamblu.

Problema deficitului bugetar și insuficienței mijloacelor financiare pentru municipiul Bălți a început în anul 2015, ca urmare a modificării Legii finanțelor publice locale nr. 397 din 16.10.2003, prin care municipiul Bălți a fost exclus din formula de calcul a transferurilor cu destinație generală pentru echilibrarea bugetelor.

Ca urmare, astăzi, actualul sistem de transferuri cu destinație generală nu include bugetul municipal Bălți pentru echilibrare financiară, care prin umrare, bugetul municipal este exonerat de a primi transferurile cuvenite. Din această cauză, s-a ajuns la situația când bugetul municipal se confruntă sistematic, pe parcursul a mai multor ani, cu problema lipsei capacității financiare pentru exercitarea atribuțiilor de competență proprie, prevăzute conform legislației în vigoare.

Prin acțiunea de reducere a transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat către municipiului Bălți și centralizarea celor mai mari surse de venituri din teritoriului municipiului, este lovită tot ce se numește dezvoltarea locală din teritoriu.

Dacă pentru UTA Găgăuzia și Chișinău, privarea de dreptul de a primi transferuri de echilibrare condiționează într-o oarecare măsură sporirea potențialului de valorificare a veniturilor proprii, datorită statului lor special, și respectiv pot beneficia de surse financiare suplimentare datorită bazei impozabile mult mai consolidate, atunci pentru municipiul Bălți, care de fapt se diferențiază de alte localități de nivelul II la capitolul autonomie financiară, doar prin cote partajate din impozitul pe venitul persoanelor fizice puțin mai mari, excluderea din formula de calcul a transferurilor cu destinație generală pentru echilibrarea bugetelor este una inoportună și vădit abuzivă, fiind astfel încălcate principiile autonomiei locale.

La caz, comunicăm, că prin aplicarea formulei respective proporțional la numărul populației și suprafeței teritoriale, bugetul municipal ar fi în drept să beneficieze anual de

transferuri cu destinație generală pentru echilibrarea bugetului în sumă de cel puțin **50,0 mil. lei**, care ar asigura acoperirea insuficienței mijloacelor financiare și asigurarea finanțării în regim normal a funcționalității instituțiilor bugetare din subordine și a întregului sistem bugetar per ansamblu pentru anul 2023, și respectiv, anul 2024.

De facto, în rezultatul reformei sistemului de transferuri, veniturile bugetului municipal acoperă doar **30-35%** din necesarul anual de finanțare a cheltuielilor bugetului municipal pentru exercitarea atribuțiilor de competență proprie, prevăzute conform legislației în vigoare.

În ultimii ani, pe lângă subminarea autonomiei financiare și bugetare ca rezultat al punerii în aplicare a unui sistem de transferuri neechitabil și nepotrivit pentru acoperirea necesităților financiare reale ale bugetului municipal, suntem în fața promovării în realitate doar a unor reforme bugetar-fiscale, în rezultatul cărora veniturile reale ale bugetului municipal, în loc să se majoreze, ele se reduc.

Ca exemplu, problema insuficienței mijloacelor bugetare a fost agravată și ca urmare a reducerii începând cu 1 octombrie 2018 a cotei impozitului pe venit pentru persoane fizice de la 18% la 12%, care generează pierderi la bugetul municipal sub formă de venituri ratate ce se estimează doar pentru anul 2023 în sumă de circa **85,0 mil. lei**. Dacă în primii ani după reforma fiscală respectivă, primăriei municipiului Bălți se alocau careva mijloace financiare de la bugetul de stat pentru compesarea veniturilor ratate, atunci în următorii ani aceste alocații nu mai sunt acordate.

Actualmente, problema respectivă este amplificată și de eliminarea patentelor de întreprinzător, care ca efect imediat, în condițiile lipsei compesării de la bugetul de stat a veniturilor ratate, distorsionează și diminuează esențial încasările la buget.

Concomitent, informăm, că indicatorii privind veniturile, cheltuielile și sursele de acoperire a deficitului bugetar al mun. Bălți, pentru anii 2023-2024, nu asigură nici minimul necesar al executării unor servicii publice vitale din teritoriu, iar neexecutarea părții de venituri duce la o diminuare forțată și mai mare a cheltuielilor bugetare planificate, care va constitui o constrângere bugetară nedorită și în defavoarea cetățenilor municipiului.

În contextul menținerii tendinței de majorare a tarifelor percepute pentru prestarea serviciilor termoenergetice, promovării anuale a politicii de creștere a nivelului de remunerare a muncii personalului din instituțiile bugetare și majorării normelor de alimentare în instituțiile de învățământ și sociale, bugetul municipal este supus permanent unei presiuni majore din cauza lipsei acoperirii financiare a majorării cheltuielilor respective în urma politicilor primite la nivel central.

Pornind de la prevederile alin. (4), art. 6 al Legii nr. 435-XVI din 28.12.2006; alin. (3), art. 10 al Legii nr. 436-XVI din 28.12.2006 și alin. (2), art. 17 al Legii nr. 181 din 25.07.2014, potrivit cărora nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare, considerăm imperativ și corect ca resursele financiare necesare pentru executarea măsurilor de politici salariale și sociale aprobate la nivel central și implementate la nivel local, să fie asigurate din contul surselor bugetului de stat.

Informativ, la situația din 07.12.2023, din cauza lipsei de venituri suficiente la bugetul, în bugetul municipal s-au format datorii curente și cu termen expirat în sumă totală de **35,0 mil. lei**, și anume:

1. Remunerarea muncii angajaților pentru luna noiembrie – **10,0 mil. lei**;
2. Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru lunile octombrie și noiembrie – **4,7 mil. lei**;

- 50,0 mil.
răni în
3. Servicii de energie electrică și termică – **8,5 mil. lei** (din care: 6,5 mil. lei cu termen de plată expirat);
 4. Rambursarea împrumutului – **3,6 mil. lei**;
 5. Alimentarea și procurarea medicamentelor pentru instituțiile sociale – **1,4 mil. lei**;
 6. Alte cheltuieli și servicii – **6,8 mil. lei**.

În temeiul lipsei sursei de finanțare la nivel local și incertitudinii cu privire la volumul încasărilor viitoare la buget, comunicăm că, fără intervenția financiară din partea bugetului de stat, datoriile respective nu pot fi achitate în timpul apropiat, fapt pentru care ne exprimăm îngrijorarea, semnalând asupra problemei dezechilibrului bugetar care persistă astăzi la nivel de municipiu.

Concomitent, majorarea salariului minim pe țară și creșterea continuă a prețurilor la bunurile și serviciile necesare asigurării funcționalității instituțiilor publice, presupune riscul intrării în imposibilitate de a acoperi cu mijloacele financiare aprobate pentru anul 2024 cel puțin a necesităților vitale planificate.

În rezultat, anual, din cauza insuficienței surselor de venit la bugetul municipal, Primăria municipiului Bălți este pusă în situația de a umbla cu mâna întinsă și a cerși mijloace financiare de la Ministerul Finanțelor.

Nu este de mirare, că astăzi din cauza subdezvoltării și subfinanțării municipiului, al doilea oraș după mărime din țară este afectat de o decădere pronunțată a calității spațiilor publice, infrastructurii tehnico-edilitare de bază și a mediului de locuire în general, și a devenit din ce în ce mai neatractiv atât pentru locuitori, cât și pentru oamenii de afaceri autohtoni și investitorii străini, care duce la încetarea activității economice în teritoriu și în final diminuarea bazei impozabile și încasărilor la buget.

Despre problema lipsei autonomiei financiare a bugetului municipiului și necesitatea stringentă de soluționare a acesteia, a fost permanent informat Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova. Cu toate acestea, la moment constatăm cu regret, că problema respectivă rămîne a fi încă deschisă și nesoluționată, iar în contextul conjuncturii economice și proceselor inflaționiste actuale, aceasta nu poate fi amînată și tergiversată.

În contextul celor relatate, **SOLICITĂM, în interesul locuitorilor municipiului Bălți, modificarea Legii privind finanțele publice locale nr. 397 din 16.10.2003, cu următoarele amendamente:**

1. la lit. b) (i) alin. (5) al art. 5 să se modifice precum urmează:
 - pentru bugetul municipal Bălți – **100%** din volumul total colectat pe teritoriul municipiului Bălți (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului);
2. să se excludă din alin. (6) al art. 11 al Legii privind finanțele publice locale textul „**cu excepția bugetului municipal Bălți**”, fapt care a dus începînd cu anul 2015 la o subestimare artificială a capacităților financiare a municipiului, și includerea municipiului Bălți în formula de calcul a transferurilor de destinație generală pentru echilibrarea bugetelor locale.